

Prieskum verejnej mienky

Postoje k nedemokratickým režimom a podpore demokracie a občianskych slobôd v zahraničí

OBSAH

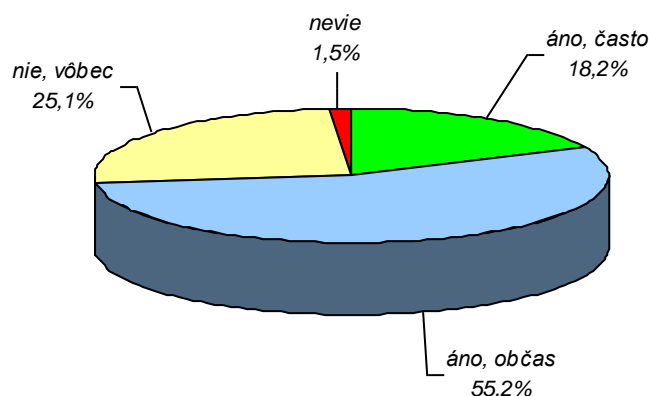
1.	Záujem o zahraničnú politiku SR	2
2.	Hodnotenie aktuálnej zahraničnej politiky vlády SR	4
3.	Názory na optimálnu zahraničnopolitickú orientáciu vlády SR	6
4.	Názory na formy podpory demokratickým silám v nedemokratických krajinách	8
4.1	Podpora politickými prostriedkami	8
4.2	Podpora finančnými a materiálnymi prostriedkami	9
4.3	Podpora ekonomickými prostriedkami	10
4.4	Podpora vojenskými prostriedkami	11
5.	Názory na vzájomné vzťahy s nedemokratickými krajinami	12
5.1	Diplomatické vzťahy a podpora demokratických síl	12
5.2	Štandard návštev politických predstaviteľov	14
	Informácie o prieskume	16

Výsledky prieskumu

1. Záujem o zahraničnú politiku SR

Takmer tri štvrtiny (73.5%) účastníkov výskumu uviedlo, že sledujú – často (18.2%) alebo aspoň občas (55.3%) slovenskú zahraničnú politiku.

Úplný nezáujem o postoje Vlády SR voči iným krajinám deklarovala štvrtina (25.1%) respondentov.

Medzi najčastejších záujemcov o zahraničnopolitické dianie (uviedli odpoveď „sledujem často“) patria muži (24.7%), respondenti nad 40 rokov (22.0 až 23.7%), dôchodcovia (21.2%), absolventi vysokoškolského štúdia (32.5%), obyvatelia najväčších miest nad 100 tis. obyvateľov (22.2%).

K sporadickým observantom („sledujem občas“) slovenskej zahraničnej politiky najčastejšie patria respondenti z väčších miest s 50 až 100 tis.

Absenciu záujmu o zahraničnú politiku SR najčastejšie vyjadrili ženy (33.1%), mladí ľudia do 29 rokov (29.9%), študenti (33.9%), ľudia bez maturity (30.8%).

Sledujete slovenskú zahraničnú politiku?

18.2%	áno, často
55.3%	áno, občas
25.1%	nie, vôbec
1.5%	nie

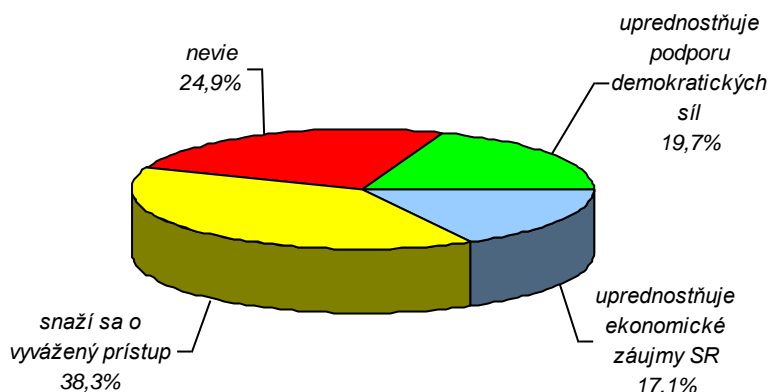
2. Hodnotenie aktuálnej zahraničnej politiky vlády SR

Približne každý piaty účastník výskumu vyslovil názor, že súčasná slovenská vláda uprednostňuje podporu demokratických síl, dodržiavanie občianskych práv a slobôd v iných krajinách pred ekonomickými záujmami SR.

Len o čosi menej (17.1%) bolo vo výskume tých, ktorí majú opačný názor a ktorí v zahraničnej politike vlády SR identifikujú skôr uprednostňovanie ekonomických záujmov SR pred podporou demokratických síl, dodržiavaním občianskych práv a slobôd v iných krajinách.

Ako vyváženú z hľadiska pomeru podpory demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách a rešpektovania ekonomických záujmov SR vnímajú aktuálnu zahraničnú politiku SR takmer dve pätiny (38.3%) oslovených.

Takmer štvrtina (24.9%) respondentov nevedelo túto otázku posúdiť.

Prevalu podpory demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách pred ekonomickými záujmami SR v politike súčasnej vlády SR najčastejšie registrujú muži (21.9%), respondenti nad 50 rokov (25.6 až 26.8%), dôchodcovia (24.1%) a ľudia s vysokoškolským vzdelaním (27.0%).

Naopak, prevahu uplatňovania ekonomických záujmov SR nad podporou demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách vidia v politike súčasnej slovenskej vlády najmä respondenti vekových kategórií 30-39 rokov (19.3%), resp. 50-59 rokov (21.2%), bývajúci v stredných (20 až 50 tis. obyvateľov) a väčších (50 až 100 tis. obyvateľov) mestách (24.6%, resp. 23.6%).

Z hľadiska pomeru podpory demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách a rešpektovania ekonomických záujmov SR vnímajú aktuálnu zahraničnú politiku SR ako vyváženú najčastejšie respondenti vekových kategórií 18-29 rokov (42.8%), resp. 40-49 rokov (44.0%), vysokoškolsky vzdelaní (45.2%), žijúci v menších (do 2 tis. obyvateľov) aj vo väčších (2 až 5tis. obyvateľov) vidieckych sídlach (42.7%, resp. 42.9%).

Ako sa, podľa Vás, správa súčasná vláda SR v oblasti zahraničnej politiky? Ktoré z nasledujúcich tvrdení je najbližšie Vášmu názoru?

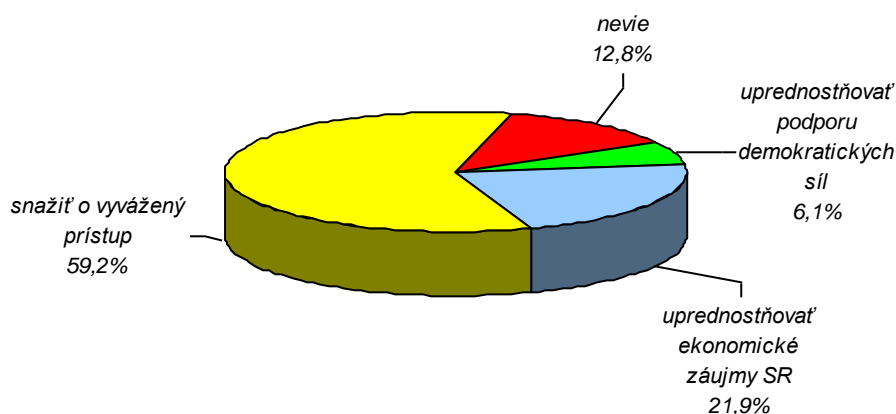
19.7%	súčasná slovenská vláda uprednostňuje podporu demokratických síl a dodržiavanie občianskych práv a slobôd v iných krajinách pred ekonomickými záujmami SR
17.1%	súčasná slovenská vláda uprednostňuje ekonomické záujmy SR pred podporou demokratických síl a dodržiavaním občianskych práv a slobôd v iných krajinách
38.3%	súčasná slovenská vláda sa snaží o vyvážený prístup k podpore demokratických síl a dodržiavaniu občianskych práv a slobôd v iných krajinách s rešpektovaním ekonomických záujmov SR
24.9%	nevie

3. Názory na optimálnu zahraničnopolitickú orientáciu vlády SR

Približne každý dvadsiaty (6.1%) účastník výskumu vyslovil názor, že každá slovenská vláda by mala uprednostňovať podporu demokratických síl, dodržiavanie občianskych práv a slobôd v iných krajinách pred ekonomickými záujmami SR.

Výrazne viac bolo tých, ktorí majú opačný názor a ktorí v zahraničnej politike vlády SR skôr preferujú uprednostňovanie ekonomických záujmov SR pred podporou demokratických síl, dodržiavaním občianskych práv a slobôd v iných krajinách. Takýto postoj vyjadril každý piaty (21.9%) respondent.

V prieskume výrazne dominoval názor na potrebu vyváženej politiky z hľadiska pomeru podpory demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách a rešpektovania ekonomických záujmov SR. Ako optimálny vo vzťahu k zahraničnej politike SR ho pokladajú takmer tri pätiny (59.2%) respondentov.

Prevahu podpory demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách pred ekonomickými záujmami SR pokladajú za optimálnu o čosi viac ľudia vekových kategórií 40-49 rokov (7.7%), resp. 50-59 rokov (7.3%).

Naopak, prevahu uplatňovania ekonomických záujmov SR pred podporou demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách by v politike každej slovenskej vlády najradšej videli najmä ľudia nad 40 rokov (v kategórii 40-49 rokov 24.7%, v kategórii 50-59 rokov 26.3% a v kategórii 60 a viac rokov 26.6%).

Za potrebu vyváženej zahraničnej politiky z hľadiska pomeru podpory demokratických síl, dodržiavania občianskych práv a slobôd v iných krajinách a rešpektovania ekonomických záujmov SR sa vyjadrujú najčastejšie ľudia s vysokoškolským vzdelaním (67.5%), študenti (71.0%).

A ako by sa podľa Vás mala správať každá vláda SR v oblasti zahraničnej politiky? Ktoré z nasledujúcich vyjadrení je najbližšie Vášmu názoru? Z uvedených možností vyberte iba jednu.

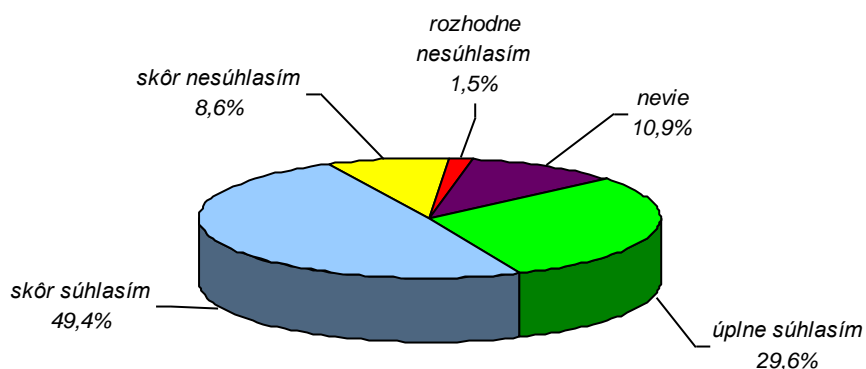
6.1%	každá slovenská vláda by mala uprednostňovať podporu demokratických síl a dodržiavanie občianskych práv a slobôd v iných krajinách pred ekonomickými záujmami SR
21.9%	každá slovenská vláda by mala uprednostňovať ekonomické záujmy SR pred podporou demokratických síl a dodržiavaním občianskych práv a slobôd v iných krajinách
59.2%	každá slovenská vláda by sa mala snažiť o vyvážený prístup k podpore demokratických síl a dodržiavaniu občianskych práv a slobôd v iných krajinách s rešpektovaním ekonomických záujmov SR
12.8%	nevie

4. Názory na formy podpory demokratickým silám v nedemokratických krajinách

4.1 Podpora politickými prostriedkami

Skoro štyri pätiny (79.0%) účastníkov reprezentatívneho prieskumu vyslovilo súhlas s názorom, že každá vláda SR by mala podporovať demokratické sily v nedemokratických krajinách politickými prostriedkami: úplne s ním súhlasili traja z desiatich (29.6%) respondentov, kým každý druhý (49.4%) skôr súhlasil.

Nesúhlas s našou politickou podporou demokratických síl v nedemokratických krajinách prejavil len každý desiaty (10.1%) recipient.

Súhlas s politickou podporou demokratických síl v neslobodných krajinách sa v jednotlivých sociodemografických kategóriách výraznejšie nelíši, o čosi väčšiu podporu má len u respondentov s vysokoškolským vzdelaním (88.1%).

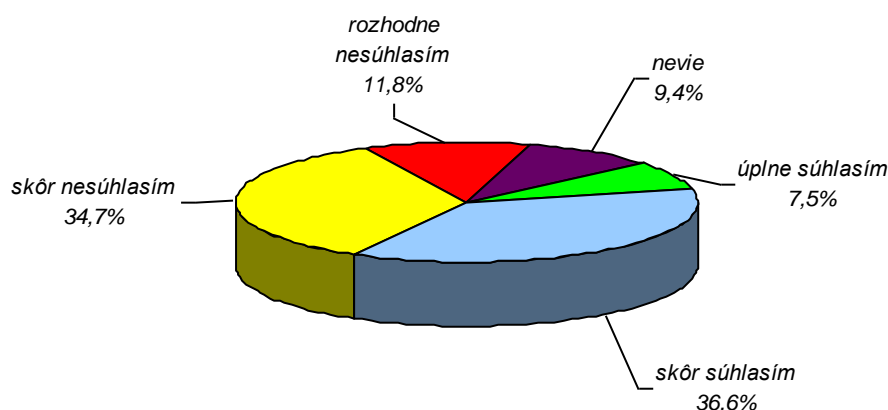
Súhlasíte alebo nesúhlasíte s názorom, že každá vláda SR by mala podporovať demokratické sily v nedemokratických krajinách politickými prostriedkami (napr. hlasovaním v OSN alebo EÚ, prijímaním predstaviteľov demokratickej opozície z nedemokratických krajín na najvyššej úrovni a pod.)

29.6%	úplne súhlasím
49.4%	skôr súhlasím
8.6%	skôr nesúhlasím
1.5%	rozhodne nesúhlasím
10.9%	nevie

4.2 Podpora finančnými a materiálnymi prostriedkami

Necelá polovica (44.1%) respondentov vyslovilo súhlas s názorom, že každá vláda SR by mala podporovať demokratické sily v nedemokratických krajinách finančnými a materiálnymi prostriedkami: úplne s ním súhlasil zhruba každý trinásty (7.5%) účastník prieskumu, kým každý tretí (36.6%) skôr súhlasil.

Nesúhlas s našou finančnou a materiálnou podporou pre demokratické sily v nedemokratických krajinách prejavila skoro polovica (46.5%) opýtaných: každý desiaty (11.8%) zo všetkých respondentov rozhodne nesúhlasí a každý tretí (34.7%) skôr nesúhlasí.

Finančná a materiálna podpora demokratických síl v neslobodných krajinách nachádza výraznejšiu odozvu najmä vo vekovej kategórii 30-39 rokov (49.7%), u študentov (48.4%).

Proti finančnej a materiálnej podpore demokratických síl sa relatívne častejšie vyslovujú ľudia nad 60 rokov (50.8%).

Súhlasíte alebo nesúhlasíte s názorom, že každá vláda SR by mala podporovať demokratické sily v nedemokratických krajinách finančnými a materiálnymi prostriedkami (napr. poskytovaním finančnej podpory slovenským mimovládny organizáciám, ktoré sa venujú posilňovaniu demokratických hnutí a občianskej spoločnosti v nedemokratických a transformujúcich sa krajinách)

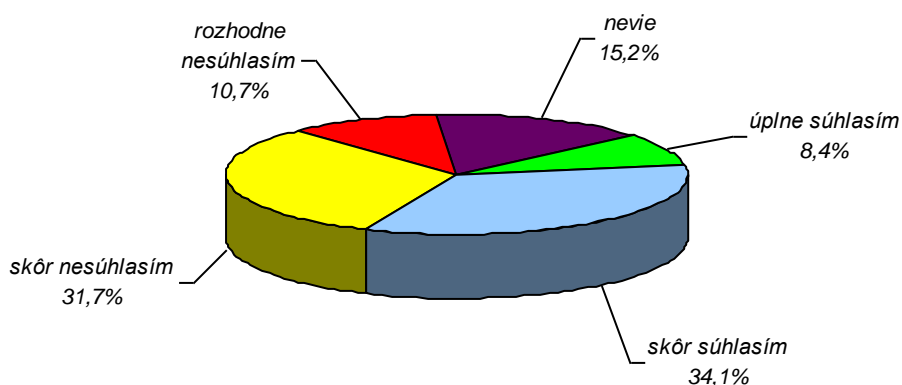
7.5%	úplne súhlasím
36.6%	skôr súhlasím
34.7%	skôr nesúhlasím
11.8%	rozhodne nesúhlasím
9.4%	nevie

4.3 Podpora ekonomickými prostriedkami

Približne dve pätiny (42.5%) respondentov vyslovilo súhlas s podporou demokratických síl v neslobodných krajinách ekonomickými prostriedkami. Bezpodmienečný súhlas deklaroval takmer každý desiaty (8.4%) opýtaný, s menšími výhradami je za ekonomickú podporu demokratov každý tretí (34.1%) respondent.

Rovnako približne dve pätiny (42.4%) respondentov naopak vyslovilo s podporou demokratických síl ekonomickými prostriedkami svoj nesúhlas. Kategoricky nesúhlasí každý desiaty (10.7%) opýtaný, s menšími výhradami je za ekonomickú podporu demokratov každý tretí (31.7%) respondent.

Ekonomická forma podpory demokratických síl v nedemokratických krajinách má zelenú najmä u ľudí s vysokoškolským vzdelaním (46.8%) a študentov (46.7%).

Proti našej ekonomickej podpore pre demokratické sily sú najmä žijúci v malých mestečkách s 5 až 10 tis. obyvateľmi (47.8%).

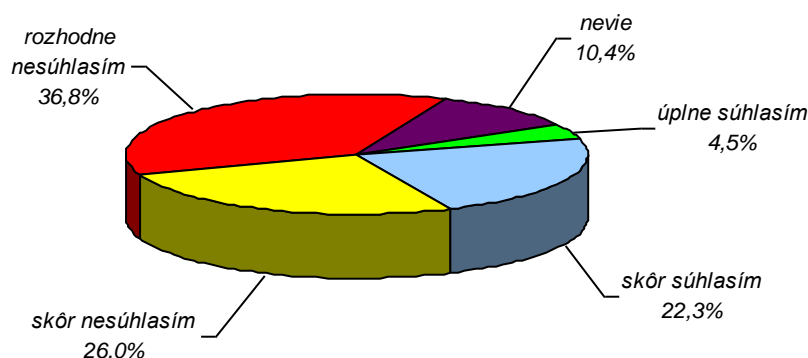
Súhlasíte alebo nesúhlasíte s názorom, že každá vláda SR by mala podporovať demokratické sily v nedemokratických krajinách ekonomickými prostriedkami (napr. sankciami, obchodným embargom a pod.)

8.4%	úplne súhlasím
34.1%	skôr súhlasím
31.7%	skôr nesúhlasím
10.7%	rozhodne nesúhlasím
15.2%	nevie

4.4 Podpora vojenskými prostriedkami

Približne štvrtina (26.8%) opýtaných vo výskume vyjadrila súhlas s podporou demokratických síl v nedemokratických a neslobodných krajinách vojenskými prostriedkami. Zhruba každý dvadsiaty respondent (4.5%) zastáva v tejto otázke kategoricky súhlasný postoj, kým každý piaty (22.3%) vyjadril prevažne súhlasné stanovisko s použitím vojenskej sily proti nedemokratickým režimom.

Viac ako tri pätiny (62.8%) účastníkov výskumu deklarovalo buď kategoricky (36.8%) alebo skôr (26.0%) odmietavé stanovisko voči použitiu vojenskej sily na ochranu demokracie, občianskych slobôd a ľudských práv v nedemokratických krajinách.

Použitie vojenských prostriedkov na presadenie demokracie pripúšťajú častejšie muži (29.9%), respondenti vekových kategórií 18-29 rokov (30.7%), resp. 30-39 rokov (32.0%), študenti (33.9%), robotníci (31.0%).

Odporcovia použitia vojenskej sily pri riešení otázok demokracie sa vyskytujú najčastejšie medzi ľuďmi nad 60 rokov (69.0%), dôchodcami (68.2%), vysokoškolsky vzdelanými recipientmi (69.1%).

Súhlasíte alebo nesúhlasíte s názorom, že každá vláda SR by mala podporovať demokratické sily v nedemokratických krajinách vojenskými prostriedkami (napr. v prípade potreby vyslať svoje vojenské jednotky ako súčasť kontingentu OSN, EÚ alebo NATO na ochranu demokracie, občianskych slobôd a ľudských práv v nedemokratických krajinách)

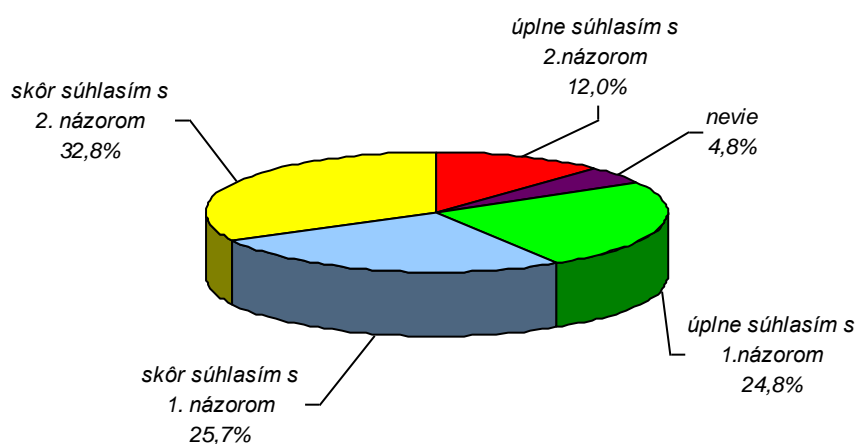
4.5%	úplne súhlasím
22.3%	skôr súhlasím
26.0%	skôr nesúhlasím
36.8%	rozhodne nesúhlasím
10.4%	nevie

5. Názory na vzájomné vzťahy s nedemokratickými krajinami

5.1 Diplomatické vzťahy a podpora demokratických síl

S názorom, že každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami, ktorých vlády porušujú základné občianske práva a slobody, udržiavať štandardné diplomatické styky a nezasahovať do vnútorných záležitostí danej krajiny, vyjadrilo súhlas viac ako polovica (50.5%) účastníkov výskumu. Z nich zhruba každý štvrtý (24.8%) súhlasí s týmto názorom bezpodmienečne a približne rovnaká skupina (25.7%) sa k nemu prikláňa s menšími výhradami.

Len o málo menšia (44.8%) bola vo výskume skupina ktorá sa priklonila k názoru, že každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami udržiavať diplomatické styky, ale súčasne podporovať demokratizáciu a dodržiavanie občianskych práv a slobôd v týchto krajinách. Bezpodmienečne s takýmto názorom súhlasí cca každý ôsmy (12.0%) respondent a s drobnými výhradami sa k nemu prikláňa každý tretí (32.8%) účastník prieskumu.

Stanovisko nezasahovania do vnútornej praxe nedemokratických krajín je bližšie ľuďom nad 60 rokov (60.4%) a dôchodcom (60.0%).

O potrebe podporovať demokratizáciu a dodržiavanie občianskych práv a slobôd v nedemokratických krajinách, s ktorými udržiavame štandardné diplomatické vzťahy, sú presvedčení najmä ľudia vekových kategórií 30-39 rokov (51.3%) a 40-49 rokov (51.1%), absolventi vysokoškolského štúdia (50.8%).

Ktorý z tejto dvojice názorov je Vám bližší?

Prvý názor:

»Každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami, ktorých vlády porušujú základné občianske práva a slobody, udržiavať štandardné diplomatické styky a nezasahovať do vnútorných záležitostí danej krajiny.«

Druhý názor:

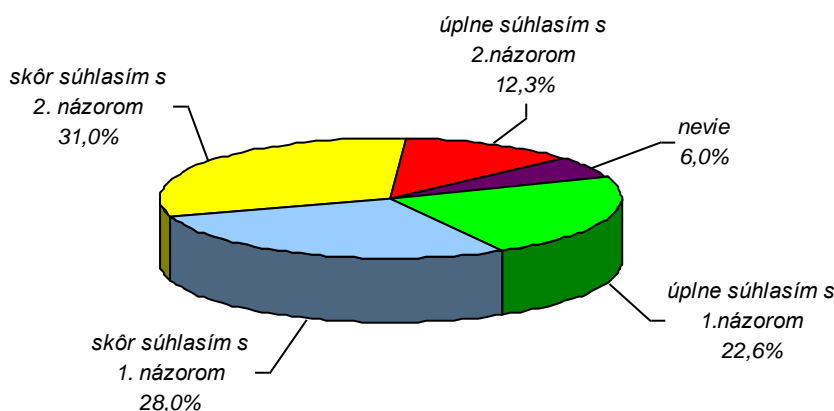
»Každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami, ktorých vlády porušujú základné občianske práva a slobody, udržiavať diplomatické styky, ale súčasne podporovať demokratizáciu a dodržiavanie občianskych práv a slobôd v týchto krajinách.«

24.8%	úplne súhlasím s prvým názorom
25.7%	skôr súhlasím s prvým názorom
32.8%	skôr súhlasím s druhým názorom
12.0%	úplne súhlasím s druhým názorom
4.8%	nevie

5.2 Štandard návštev politických predstaviteľov

S názorom, že každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami, ktorých vlády porušujú základné občianske práva a slobody, uskutočňovať vzájomné návštevy politických predstaviteľov na najvyššej úrovni tak ako s hociktorou demokratickou krajinou a nezasahovať do vnútorných záležitostí danej krajiny, vyjadrilo súhlas viac ako polovica (50.6%) účastníkov výskumu. Z nich zhruba každý štvrtý (22.6%) súhlasí s týmto názorom bezpodmienečne a len o málo väčšia skupina (28.0%) sa k nemu prikláňa s menšími výhradami.

Len o málo menšia (43.3%) bola vo výskume skupina ktorá sa priklonila k názoru, že každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami uskutočňovať vzájomné návštevy politických predstaviteľov na najvyššej úrovni, ale pri každej takejto návšteve upozorňovať druhú stranu na porušovanie občianskych práv a nutnosť demokratizácie danej krajiny. Bezpodmienečne s takýmto názorom súhlasí cca každý ôsmy (12.3%) respondent a s drobnými výhradami sa k nemu prikláňa každý tretí (31.0%) účastník prieskumu.

Stanovisko nezasahovania do vnútornej praxe nedemokratických krajín je v tomto kontexte bližšie ľuďom nad 60 rokov (59.4%), dôchodcom (58.0%).

O potrebe využívať vzájomné návštevy politických predstaviteľov na najvyššej úrovni na upozorňovanie druhej strany na porušovanie občianskych práv a nutnosť demokratizácie sú presvedčení najmä ľudia vekových kategórií 18-29 rokov (47.7%) a 30-39 rokov (49.3%), ďalej študenti (48.4%), respondenti s vysokoškolským vzdelaním (52.4%).

A ktorý z tejto dvojice názorov je Vám bližší?

Prvý názor:

»Každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami, ktorých vlády porušujú základné občianske práva a slobody, uskutočňovať vzájomné návštevy politických predstaviteľov na najvyššej úrovni tak ako s hociktorou demokratickou krajinou a nezasahovať do vnútorných záležitostí danej krajiny.«

Druhý názor:

»Každá slovenská vláda by mala s nedemokratickými krajinami, ktorých vlády porušujú základné občianske práva a slobody, uskutočňovať vzájomné návštevy politických predstaviteľov na najvyššej úrovni, ale pri každej takejto návšteve upozorňovať druhú stranu na porušovanie občianskych práv a nutnosť demokratizácie danej krajiny.«

22.6%	úplne súhlasím s prvým názorom
28.0%	skôr súhlasím s prvým názorom
31.0%	skôr súhlasím s druhým názorom
12.3%	úplne súhlasím s druhým názorom
6.0%	nevie

Informácie o prieskume

Prezentované údaje sú výsledkom omnibusového sociologického prieskumu, ktorý na objednávku Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika (www.konzervativizmus.sk) uskutočnila Agentúra MVK od 15. do 22. novembra 2010 prostredníctvom vyškolených anketárov na reprezentatívnej vzorke 1 120 obyvateľov SR vo veku od 18 rokov.

Údaje boli zozbierané metódou štandardizovaných rozhovorov (face-to-face interviews) zaznamenaných do dotazníka. Respondenti boli vyberaní kvótnym výberom. Ako kvótné znaky boli použité pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkostná kategória sídla a región. Vzorka respondentov je reprezentatívna pre populáciu SR vo veku od 18 rokov.

Údaje boli spracované štatistickými metódami programu SPSS for Windows.